

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Szabó János Ügyvédi Iroda (**cím**) által képviselt **felperes neve (cím)** felperesnek,
a dr. Zudor Mónika Csilla ügyvéd (fél címe) által képviselt **I. rendű alperes neve (cím)** I. rendű,
a Dr. Nagy Gabriella Ügyvédi Iroda (**cím**) által képviselt II.rendű alperes neve (cím) II. rendű,
a dr. Zudor Mónika Csilla ügyvéd (fél címe) által képviselt III.rendű alperes neve (cím) III. rendű,
a dr. Szlamka Gergely ügyvéd (fél címe) által képviselt IV.rendű alperes neve (**cím**) IV. rendű,
a Dr. Nagy Gabriella Ügyvédi Iroda (**cím**) által képviselt **V. rendű alperes neve (cím)** V. rendű és
a Dr. Élő Gábor Ügyvédi Iroda (**cím**) által képviselt VI.rendű alperes neve (cím) VI. rendű alperes
ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében,
a Budapest Környéki Törvényszék 2015. november 18. napján kelt, 6.G.40.492/2014/25. számú
ítélete ellen, a felperes 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése, valamint az I. és III. rendű
alperes csatlakozó fellebbezése folytán, a 2016. június 8. napján megtartott nyilvános tárgyaláson
meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja;
a perköltség körében részben megváltoztatja, mellőzi a felperest egyetemleges teljesítésre kötelező
elsőfokú ítéleti rendelkezést, egyben kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg külön-
külön I. és III. rendű alpereseknek 1.500.000 (Egymillió-ötszázezer) forint + áfa, a II. rendű
alperesnek 1.300.000 (Egymillió-háromszázezer) forint + áfa, az V. rendű alperesnek 400.000
(Négyszázezer) forint + áfa, a IV. rendű alperesnek 400.000 (Négyszázezer) forint és VI. rendűnek
alperesnek 400.000 (Négyszázezer) forint perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg külön-külön I. és III. rendű alpereseknek
500.000 (Ötszázezer) forint + áfa, a II. rendű alperesnek 400.000 (Négyszázezer) forint + áfa, az V.
rendű alperesnek 200.000 (Kétszázezer) forint + áfa, a IV. rendű alperesnek 200.000 (Kétszázezer)
forint és VI. rendű alperesnek 200.000 (Kétszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Ezen ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes az I. rendű alperes gazdasági társaság tevékenységét hitelező és számláját vezető
pénzintézet.

Az I. rendű alperes 2000-ben alapított, elsődlegesen nemzetközi áru fuvarozással és
szállítmányozással foglalkozó gazdálkodó szervezet.

A II., III. rendű alperesek - mint házastársak - alapították az I. rendű alperest. A társaság jegyzett
tőkéje 2006. augusztus 18. napjától 22.260.000 forint volt, ebből a II. rendű alperes üzletrészenek

névértéke 11.110.000 forint, míg a III. rendű alperesé 11.150.000 forint volt, 2011. október 5-től 2012. április 10-ig a III. rendű alperes kizárólagos tulajdonában volt.

A II. és III. rendű alperesek önálló képviseleti jogosultsággal a társaság ügyvezetői voltak. A IV. rendű alperes a II., III. rendű alperesek baráti ismerőse.

Az V. rendű alperes gazdálkodó szervezet (betéti társaság) beltagja a II. rendű alperes, kültagja 2011. október 5-ig a III. rendű alperes, 2011. október 5-től pedig a VI. rendű alperes.

A VI. rendű alperes a II. rendű alperes baráti ismerőse.

A IV. rendű alperes 70.000.000 forint kölcsönt nyújtott a III. rendű alperesnek, míg a VI. rendű alperes - fedezet nélkül - 35.000.000 forint összegű óvadékot biztosított az I. rendű alperes részére.

A II. és III. rendű alperesek 2007. december 6-i dátummal kölcsönszerződést kötöttek, amely szerint a II. rendű alperes 2007. november 29. napjáig bezárólag 50.500.000 forint kölcsönt nyújtott a III. rendű alperesnek az I. rendű alperes mint kölcsönvevő és a felperes mint hitelező között létrejött kölcsönszerződést biztosító óvadék letétele céljából.

A III. rendű alperes ezen kölcsön visszafizetését 2010. november 29. napjáig vállalta.

Az I. rendű alperesi gazdálkodó szervezet - a felek megállapodása alapján - készfizető kezességet vállalt a II. rendű alperes felé a III. rendű alperes tartozásáért.

A II. rendű alperes tagsági jogviszonya, egyben képviseleti jogosultsága 2011. október 5-én megszűnt. A II. és III. rendű alperesek a II. rendű alperes üzletrésze nézve adásvételi szerződést kötöttek, amely szerint a II. rendű alperes a III. rendű alperesnek eladta a 11.110.000 forint névértékű üzletrészt, így az I. rendű alperes egyszemélyes gazdasági társasággá vált, amelynek egyedüli tagja a III. rendű alperes lett.

A II. és III. rendű alperesek az üzletrész adásvételről szóló szerződésben tényként rögzítették, hogy a II. rendű alperes - a társaság tagjaként - 70.000.000 forint értékben tagi kölcsönt nyújtott az I. rendű alperesnek, mely a napi gazdálkodás során felhasználásra került. Ezen kölcsön lejáratát 2012. október 31. napjában határozták meg.

Rögzítették, hogy a II. rendű alperesnek az I. rendű alperessel szemben osztalékkövetelése áll fenn, az üzletrész adásvételi szerződésben ennek összegszerűségét nem határozták meg, a 2.180.000 forint összegű osztalékkövetelést az I. rendű alperesi társaság 2/2011. (I. 31.) számú taggyűlési határozata tartalmazta. A III. rendű alperes az V. rendű alperesi cégben fennálló kültagi jogviszonyát 2011. október 5. napjával megszüntette, helyére kültagként a VI. rendű alperes lépett.

Az alperesek 2011. október 7. napján megkötött keretbiztosítéki jelzálogszerződést kötöttek az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonában álló ...-i ingatlanra. A jelzálogszerződéssel az I. rendű alperesnek nyújtott 70.000.000 forint összegű tagi kölcsönt, a III. rendű alperesnek adott 50.500.000 forint összegű kölcsönt, a taggyűlési határozatban nevesített 2.180.000 forint összegű osztalékkövetelést, valamint a II. rendű alperes III. rendű alperessel szembeni üzletrész adásvételből eredő 11.110.000 forint összegű vételár követelését biztosították. A keretbiztosítéki jelzálogszerződés alapján a II. rendű alperes keretbiztosítéki jelzálogjoga 160.000.000 forint erejéig az ingatlan-nyilvántartásba 3. ranghelyen bejegyzésre került.

A felperes ugyanezen ingatlanra kiterjedően 1. zálogjogi ranghelyen 360.000.000 forint erejéig bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjog jogosultja. Az I. rendű alperes képviseletében a III. rendű alperes személyes tartozásáról 2011. október 13. napján, közjegyzői okiratban foglaltan a IV. rendű alperes javára 2011. október 16-i teljesítési határidővel 70.000.000 forint összegben tartozáselismerő nyilatkozatot tett. A közjegyzői tartozáselismerésben 3 napos fizetési határidőt vállalt az elismerő nyilatkozatot előterjesztő fél. Ennek eredménytelen eltelte után végrehajtási záradék került kiállításra, majd 1 napon belüli számlafoglalást követően a IV. rendű alperes biztosított követeléssel rendelkező hitelezővé vált.

Az I. rendű alperes képviseletében eljáró III. rendű alperes közjegyzői okiratban 8.632.765 forint és 50.000 euró kölcsöntartozásról 2011. november 30-i teljesítési határidővel tartozáselismerő nyilatkozatot tett, amelynek biztosítékaul az I. rendű alperes vagyonára 120.000 euró erejéig

vagyont terhelő jelzálogjogot alapított a VI. rendű alperes javára.

Az I. rendű alperes kérelmére a Budapest Környéki Törvényszék előtt, ... ügyszámon csődeljárás folyt, melyet a 2011. november 7. napján előterjesztett kérelem alapján november 24. napján rendelt el a bíróság, vagyonfelügyelőként a Mátraholding Zrt. került kijelölésre.

A vagyonfelügyelő a felperes hitelezői igényét elismerte, nem vitatott, biztosított követelésként, 203.416.108 forint összegben vette nyilvántartásba.

A II. rendű alperes hitelezői igényét ugyanezen kategóriában 160.000.000 forint összegben igazolta vissza. Ezen, a Cstv. 12. § (2) bekezdés ba) pontjában sorolt hitelezői igények összege (a felperesi és az I. rendű alperesi hitelezői igényekkel együtt) 537.590.281 forint volt. A felperes a csődeljárás során a II. rendű alperes hitelezői igényének nyilvántartásba vételével szemben kifogásolási eljárásokat kezdeményezett, amelyek nem vezettek eredményre, a csődeljárást folytató törvényszék végzéseivel a kifogásokat elutasította.

A felperes és a II. rendű alperes - az eredménytelen kifogásokra tekintettel - hitelezői igényei azonos kategóriában maradtak.

A biztosított hitelezői kategóriában az összes szavazatszám 5375 volt, ezen belül a felperes 2034, a II. rendű alperes 1600 szavazattal rendelkezett.

A Budapest Környéki Törvényszék csődegyezsége jóváhagyó 24. sorszámú végzésének 2. oldal 4. bekezdéséből megállapíthatóan 2904 szavazat támogatta a csődegyezésben foglaltakat, a peres felek részvételével érintett (biztosított) kategóriában.

A csődeljárást folytató bíróság így találta jóváhagyhatónak a Cstv. 20. §-ára figyelemmel az egyezséget.

A csődegyezés feleket érintő részében „az adós a biztosított hitelezők részére vállalta, hogy a követelések 19%-át.... megfizeti”.

„A hitelezők az egyezés keretében a követelésük 81%-át elengedik.”

A Budapest Környéki Törvényszék a csődegyezséget - többek között - a fenti tartalommal jóváhagyta és az eljárást megszüntette.

A csődegyezséget jóváhagyó végzéssel szemben - többek között - a felperes is fellebbezést nyújtott be.

A Fővárosi Ítéltábla ... számú végzésével az elsőfokú bíróság határozatát megváltoztatta, és a csődeljárást megszüntette.

A felperes (a csődeljárásban hitelező) fellebbezését az ítéltábla nem találta alaposnak.

A Fővárosi Ítéltábla végzése alapján az I. rendű alperes felszámolás alá került.

A Fővárosi Ítéltábla jogerős végzésével szemben az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, mely alapján a Kúria ... számú végzésével a másodfokú bíróság határozatát hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság - csődegyezséget jóváhagyó - végzését helybenhagyta.

A Kúria döntése alapján az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes - időközben elrendelt felszámolását - megszüntette, és ezen határozatát 2012. június 6. napján közzétette.

A felperes az I., II., III. rendű alperesek ellen előterjesztett keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy az alperesek között létrejött (II. rendű alperes javára szóló) keretbiztosítéki jelzálogszerződés nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközőként semmis, ennek továbbutalásaként a II. rendű alperes javára az I. rendű alperes tulajdonában álló ...-i ingatlanra bejegyzett keretbiztosítéki jelzálog jog törlését indítványozta.

Álláspontja szerint a jelzálogszerződés célja az volt, hogy a II. és a III. rendű alperesek mint házastársak tulajdonában álló cég tartozásainak 81%-ától kényszeregyezés útján megszabaduljon. Arra utalt, hogy semmis szerződésből eredő követelés zálogjoggal történő biztosítása szintén semmis. A jelzálogjoggal biztosított szerződésekkel összefüggésben arra hivatkozott, hogy a 2007. évre datált 70.000.000 forint tagi kölcsön, továbbá a II. és III. rendű alperesek között létrejött, óvadék nyújtása céljából megkötött, 50.500.000 forint összegű kölcsönszerződés mögött nem volt

valós gazdasági tartalom, tényleges pénzmozgás, így ezen szerződések a Ptk. 207. § (6) bekezdése alapján színleltként semmissek.

Nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközőként nevesítette a felperesi kereset a II. rendű alperes házastársával megkötött üzletrész adásvételi szerződésből eredő vételár fizetési kötelezettséghez nyújtott zálogjogi biztosítékot, amelyben a III. rendű alperes a saját - házastársa felé fennálló - tartozását az I. rendű alperes vagyonával biztosította. A keretbiztosítéki jelzálogszerződés megkötését kárt okozó jogellenes magatartásként jelölte meg, ezért a Ptk. 339. és 344. §-ai alapján az alpereseket egyetemlegesen 28.495.254 forint és annak késedelmi kamata, továbbá 104.741,18 CHF megfizetésére kérte kötelezni. Kárigényét a csődegyezséggel okozati összefüggésben bekövetkezett vagyonvesztésre alapította, a kényszeregyezés folytán meg nem térülő hitelezői igényét jelölte meg a kár összegeként.

Alperesek ellenkérelme a felperes kereseti kérelmének elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I-II-III. rendű alpereseknek egyetemlegesen 5.511.130 forint perköltséget.

Határozatának indokolásában a Ptk. 234. § (1), 200. § (2), 207. § (6) bekezdésének, továbbá a Legfelsőbb Bíróság (jelenleg: Kúria) 2/2010. (VI. 28.) PK véleményének felhívását követően rámutatott arra, hogy a felperesnek a keretbiztosítéki jelzálogszerződés és az azzal biztosított, annak alapjául szolgáló szerződések érvénytelenségének megállapítása tekintetében nincs anyagi jogi értelemben vett jogi érdekeltsége, így a kereset elutasításának indokaként a keresetösszege joghiányára utalt.

Rámutatott arra, hogy a felperesi kártérítési igény csak akkor keletkezik anyagi jogi érdekeltséget, ha a kárigény érvényesítésének a Ptk. 339. § (1) bekezdésében megfogalmazott konjunktív feltételei fennállnak, azaz a felperesnek kára keletkezett az alperesi jogellenes magatartással okozati összefüggésben.

Ennek körében kiemelte, hogy a felperes kára - a sérelmezett alperesi magatartástól függetlenül - a jóváhagyott jogerős csődegyezséggel következett be. Kiemelte még, hogy a Csődtörvény 2009. szeptember 1. napjától hatályos módosítása alapján a hitelezők és az adós által kötött egyezés bíróság által jóváhagyott egyezséggé vált, így a csődegyezséget jóváhagyó végzés „ítélet erejű”.

Kiemelte, hogy a II. rendű alperes 1600 darab szavazata önmagában nem volt elegendő a csődegyezés érdemi befolyásolására a felperessel azonos hitelezői csoportban sem.

Az elsőfokú bíróság a szerződések érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset körében a Ptk. 251., 256., 263. §-ainak felhívását követően megjegyezte, hogy a követelések jelzálogjoggal történő biztosítása önmagában jóerkölcsöt nem sérthet. Kiemelte, hogy az alperesek okiratok csatolásával igazolták, hogy a keretbiztosítéki jelzálogjoggal biztosított követelések időben a csőd kérelemtől jóval korábban jöttek létre, és az okiratok teljes bizonyító erejű magánokirati formában tanúsították az abban írt kötelezettségek és jogosultságok tartalmának valódiságát.

A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság határozatának megváltoztatásával kereseti kérelmének adjon helyt, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte.

A Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.028/2014/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította; a felperes másodfokú eljárási költségét 1.000.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjban és 2.500.000 forint eljárási illetékben, míg az I. és III. rendű alperesek fellebbezési költségét személyenként 500.000 forint + áfa, a II. rendű alperesét 300.000 forint + áfa összegben állapította meg.

Az ítéltábla határozatában rámutatott arra, hogy az ügybeni legitimáció hiánya okán a felperes

keresete nem utasítható el, hiszen a csődeljárás ténye a szerződések felperes által hivatkozott esetleges család jellegét nem legitimálja.

A hatályon kívül helyező végzésben az ítéletábra kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság - jogi álláspontja folytán - érdemi vizsgálatot nem folytatott le, a felperes ügybeni legitimációja okán azonban az eljárás további bizonyítást igényel, melynek alapján merült fel az elsőfokú bíróság határozata hatályon kívül helyezésének szükségessége.

A folytatódó eljárásban az elsőfokú bíróságnak érdemben kellett - a bizonyítási eljárás lefolytatását követően - állást foglalnia a szerződések állított érvénytelenségéről és az alperesek kártérítő felelősségéről.

A hatályon kívül helyezést követően folytatódó eljárásban a felperes kereseti kérelmét kiterjesztette a IV., V. és VI. rendű alperesekre, keresetét egyben leszállította és kérte, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket egyetemlegesen arra, hogy fizessenek meg a felperesnek kártérítés jogcímén 28.495.254 forintot, ezen összeg után a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatot, továbbá az alperesekkel szembeni egyetemleges kártérítési igényét további 104.741,18 CHF összegben jelölte meg.

Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze I., II., III. rendű alpereseket annak tüzésére, hogy - a közöttük létrejött, II. rendű alperes javára szóló keretbiztosítéki zálogszerződés jóerkölsbe ütközés okán a keretbiztosítéki jelzálogszerződés semmisségének jogkövetkezményeként - a bíróság a ... Körzeti Földhivatalt keresse meg a II. rendű javára az I. rendű alperes 1/1 arányú tulajdonában álló, ... helyrajzi szám alatt felvett, kivett telephely megjelölésű ingatlanra, 160.000.000 forint erejéig bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjog törlése iránt.

A kárigényösszegezésének meghatározása során azon vagyoni veszteségét jelölte meg, amelyet az I. rendű alperes gazdasági társaság hitelezőjeként a csődeljárást lezáró kényszeregyezés okán szenvedett el. Az összegezés meghatározása során figyelemmel volt arra, hogy az I. rendű alperessel szembeni követelést biztosító óvadék lehívásával, az óvadék tárgyában párhuzamosan folyt perben született jogerős ítélet alapján 139.000.000 forint megtérült. A felperes további keresete szerint az I. rendű alperes mint adós, továbbá a II., IV., V. és VI. rendű alperes hitelezők jóerkölsbe ütközőként semmis szerződésekkel érték el, hogy a felperes mellett biztosított hitelezőként a csődeljárásban a felperessel azonos biztosított és nem vitatott hitelezői körbe kerültek. Többségi szavazatukkal a perbeli semmis szerződések eredményeként érték el, hogy az I. rendű alperesi gazdálkodó szervezet a vele szemben támasztott felperesi követelés 81%-ától megszabadult.

Részletesen kifejtett álláspontja szerint az I. és II. rendű alperes között 2011. október 7. napján megkötött jelzálogszerződés;

az I. rendű alperes felé tett IV. rendű alperesi tartozáselismerő nyilatkozat, továbbá

az I. rendű alperes és az V. rendű alperes között létrejött vagyont terhelő zálogszerződés, továbbá

az I. és VI. rendű alperes által megkötött vagyont terhelő zálogjogi szerződés jóerkölsbe ütközés okán semmis.

Az alperesek a kereset elutasítását indítványozták. A kereset érdemében előadott védekezésük szerint a valós ügyletek biztosítására szolgáló szerződések jóerkölsbe ütközése az adott ügyben nem állapítható meg. Az adósoknak általában is az védett jogi érdeke, hogy a hitelezői követelések biztosításra kerüljenek.

A felperes hangsúlyozta, hogy ügydöntő jelentősége van annak, hogy a szoros személyes kapcsolatban álló IV., VI. rendű alperesek mikor szerezhettek tudomást belső viszonyuk mentén az I. rendű alperes vagyoni helyzetéről.

Az elsőfokú bíróság 6.G.40.492/2014/25. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Határozatának jogszabályi indokaként az 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 339., 251., 256., 263. és 200. §-ai hívta fel, valamint utalt a Pp. 164. § (1) bekezdésére.

Rámutatott arra, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a felperes keresete nem alapos. Nem sért társadalmi normát a hitelezői követeléseket biztosító szerződések megkötése akkor sem, ha arra a csődkérelmet megelőzően kerül sor úgy, hogy egyébként a hitelezők az I. rendű alperesi társaság elnehezült vagyoni helyzetének ismeretében követelik az általuk nyújtott kölcsönök biztosítását.

Hangsúlyozta, hogy az I. rendű alperes pénzügyi likviditási nehézségei a felperes előtt is ismertek voltak. Nem releváns, hogy ezen körülmény ismeretében jöttek létre a biztosítéki jellegű szerződések annak ellenére sem, hogy az I. rendű alperesi társaságot tulajdonló tagokkal a további alperesek baráti-üzleti viszonyban álló természetes személyek voltak. Társadalmilag elfogadott, hogy az I. rendű alperesi gazdasági társaságot tulajdonló II., III. rendű alperesek magánéleti válságának ismeretében az alperesek fokozottan követelték a nagy összegű követeléseik biztosítását. A szerződéskötések pillanatában a csődeljárás kimenetele nem volt prognosztizálható, tényadatok ugyanis nem álltak a hitelező alperesek részére, a további hitelezői akarat-nyilatkozatok pedig nem voltak ismertek az I. rendű alperes mint adós társaság előtt, és bizonyossággal nem jósolható meg, hogy a különböző hitelezői kategóriákba tartozó hitelezők összessége a csődegyezség törvényi létrejötte szerinti mértékben egyezséget köt-e. A Ptk. 259. §-ának felhívásával hivatkozott arra, hogy az adós és a dologi kötelezett személye elválhat, így a III. rendű alperes nem jogellenesen biztosította az I. rendű alperesi vagyonnal a személyes kötelezettségét. A szerződő felek tudata átfogta a kölcsönügylet valós célját, a pénzeszköz felhasználásának módját. Nem vitásan a folyamatban volt büntetőeljárásban feltártan ezen pénzeszközök az I. rendű alperesi cégvagyonban számvitelileg is szabályosan jelentek meg, azaz tényszerűen felhasználásra is kerültek. Az I. rendű alperes zálogkötelezett kötelezettségvállalása olyan vagyoni követelések teljesítésére irányult, amelyek kétséget kizáróan az I. rendű alperes vagyonát növelték, vagyonának részévé váltak. A semmisséggel kapcsolatos keresetet a nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütköző tényállási elem hiánya, míg a kártérítési keresetet a jogellenes magatartás hiánya okán utasította el. A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával kereseti kérelmének teljesítését indítványozta.

Megismételte az elsőfokú eljárásban tett tényelőadását, részletesen kifejtette, hogy az alperesek a csődeljárást megelőzően és annak közzétételét követően összehangolt tevékenységet folytattak. A kényszeregyezséget eredményező csődegyezséget a II.-VI. rendű alperesek, azaz a III. rendű alperes és házastársa, a II. rendű alperes, a II. rendű alperes tulajdonában álló V. rendű alperes és a II. és III. rendű alperes barátai, azaz a IV. és VI. rendű alperesek szavazták meg. Az alperesek által megkötött szerződések eredményeként a II-IV., V., VI. rendű alperes valamennyi további hitelezővel szemben mind a szavazati jogok tekintetében, mind a kielégítési mérték körében előnybe került.

Az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatala során a felperes perbeli igényét kizárólag a Ptk. szabályai szerint ítélte meg, és figyelmen kívül hagyta a csődeljárásra vonatkozó szabályokat. Polgári jogi szempontból egy tartozás zálogjoggal történő biztosítása más megítélés alá esik, mint amikor a zálogkötelezett ezen szerződést a csődeljárás kezdeményezését megelőzően kifejezetten azzal a szándékkal köti meg, hogy annak jogosultjai a Cstv. szabályai szerint, rangsortól független azonos szavazati jogokat biztosító hitelezői csoportba szavazzanak a csődegyezségről.

Az alperesek családi és baráti kapcsolataik felhasználásával egymással szorosan együttműködve kötötték meg az I. rendű alperes gazdasági érdekében nem álló szerződéseket. Megalapozatlannak találta a jogorvoslati kérelem az elsőfokú ítélet azon megállapítását, hogy a szerződések megkötése pillanatában nem volt prognosztizálható a csődeljárás kimenetele. A III. rendű alperesnek mint a cég tulajdonosának és ügyvezetőjének a csődeljárás megindítása előtt tudomása volt a céggel szemben fennálló követelésekről, illetőleg a rendelkezésre álló vagyonról. Ezen adatok birtokában pontosan kiszámítható volt, hogy az eredményes egyezséghez mennyi szavazat elérése szükséges. A

kárigényét változatlan tartalommal fenntartotta, annak összecszerűségével kapcsolatban utalt a 2013. április 3-án előterjesztett beadványához mellékelt táblázatra.

Az I. és III. rendű alperesek az ítélet ellen csatlakozó fellebbezést terjesztettek elő, melyben az elsőfokú bíróság határozatának részbeni megváltoztatásával az egyetemleges marasztalás mellőzését és az ügyvédi munkadíj összegének a fellebbező alperesek javára külön-külön történő megítélését kérték.

Utalt arra, hogy az egyes alperesek javára a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében alperesenként állapított meg perköltséget, továbbá az I., II., III. rendű alperesek jogosulti egyetemlegessége kizárt, hiszen részükre értelemszerűen csak a IV., V. és VI. rendű alperesektől eltérő mértékű perköltség merülhet fel a korábbi másodfokú eljárásra tekintettel. Kizárja az egyetemlegességet az is, hogy a felperes keresete IV., V., VI. és I., II., III. rendű alperesek körében eltérő volt. Sérelmezte, hogy az elsőfokú eljárás során a három alperes részére az elsőfokú bíróság 5.511.130 forint perköltséget ítélt meg, majd a megismételt eljárásban már hat alperesnek ettől kevesebb összeget, azaz 3.000.000 forintot határozott meg.

Az I. és III. rendű alperes 9., míg a IV. rendű alperes 10. sorszámon előterjesztett fellebbezési ellenkérelmében a per fő tárgya tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében a csatlakozó fellebbezés teljesítését ellenezte.

A per fő tárgya körében előterjesztett fellebbezés alaptalan, a perköltség tárgyában előterjesztett jogorvoslati kérelem alapos az alábbiak szerint.

I.

A Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint semmis a szerződés akkor is, ha nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik.

A Ptk. 200. § (1) bekezdéséből következő szerződéskötési szabadság alapján a felek szabadon döntenek abban, hogy kivel és milyen tartalmú szerződést kötnek, ezen joguk azonban csak a jogszabályi keretek között érvényesül.

Jogszabályba ütközik - többek között - az a szerződés, amelynek tartalma, az elérni kívánt eredmény nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik, ezért az ilyen szerződés a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis.

Nyilvánvalóan sérti a jóerkölcsöt az a szerződés, amelynek tartalma, tárgya vagy célja az általános társadalmi közfelfogással nem egyeztethető össze.

A felperes keresetével támadott szerződések és nyilatkozatok érvénytelensége körében ügydöntő jelentősége van annak, hogy a biztosítani kívánt alperesi követelések valóságosak voltak, nem vitatott tényállási elemként megállapítottan az utóbb perbe vont IV. és V. rendű alperes magánszemélyek ténylegesen kölcsönt, illetőleg vagyoni biztosítékot nyújtottak, és a megállapodások ezen követelések ellentételezését célozták.

Nem ütközik nyilvánvalóan jóerkölcsbe az a megállapodás, amely alapján a felpereshez hasonlóan kölcsönt folyósító szerződéses partner biztosítékot keres és a felperessel azonos feltételek szerinti kielégítési kategóriában, azonos mértékben kielégítéshez jut (juthat) a csődeljárás során.

Jóerkölcsbe ütközőnek minősül az a szerződés, amelyet jogszabály ugyan nem tilt, de az azzal elérni kíván cél, a vállalt kötelezettség jellege, vagy az ellenszolgáltatás felajánlása, illetve a szerződés tárgya az általánosan elfogadott erkölcsi normákat, szokásokat nyilvánvalóan sérti, ezért az általános társadalmi megítélés is egyértelműen tisztességtelennek minősíti.

A felperes keresetével támadott szerződések körében nem állapítható meg a fenti többlettényállási elem, amely alapján a szerződések egyértelmű tisztességtelensége megállapítható lenne.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A jogszabályhelyből következik, hogy a kártérítő felelősség elemei az alábbiak: jogellenes magatartás, kár, ok-okozati összefüggés az előbbi kettő között, továbbá a felróhatóság.

A Ptk. 339. § (1) bekezdéséből következően a bizonyítási kötelezettség megoszlása az alábbi: a felpereseknek (a kárigényt érvényesítő félnek) kell bizonyítania a magatartás jogellenes voltát, a kár bekövetkeztét, valamint az ok-okozati összefüggést az előző kettő között, ezek bizonyítása esetén a magatartás felróhatósága vélelmezett, vagyis az alperest terheli annak bizonyítása, hogy magatartása nem volt felróható, azaz úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A felperes kártérítés megfizetése iránti kereseti kérelme sem vezethetett eredményre, hiszen önmagában a jogellenességi elem hiányzik a kárigény körében.

Az alperesek a valós követelésük biztosítékára kötöttek érvényes szerződést, amely önmagában nem jogellenes magatartás.

Kétségtelen tény, hogy a csődeljárás eredményeként a felperes a követeléséhez csökkentett mértékben jutott - juthatott - hozzá, azonban a csődeljárást megelőző szerződések megkötése, illetőleg a csődeljárásban kötött egyezség felróható magatartásként sem értékelhető.

II.

A Pp. 75. § (1) bekezdése szerint perköltség - a törvényben meghatározott kivételeket nem tekintve - mindaz a költség, ami a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merült fel (előzetes tudakozódás és levelezés költsége, eljárási illeték, tanú- és szakértői díj, ügygondnoki és tolmácsdíj, helyszíni tárgyalás és szemle költsége stb.). A (2) bekezdés értelmében a perköltséghez hozzá kell számítani a felet képviselő ügyvéd, jogtanácsos, illetve szabadalmi ügyvivő készkiadásait és munkadíját is.

A 78. § (1) bekezdés alapján a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pervesztes felet kell kötelezni; ez alól annyiban van helye kivételnek, amennyiben a 80-83. §-ok eltérően rendelkeznek, vagy a törvény egyéb kifejezett rendelkezése a költséget a per eldöntésétől függetlenül másnak a terhére rója.

Az idézett jogszabályhelyek alapján az elsőfokú bíróság a felperesi pervesztesség következményét helyesen vonta le a perköltség körében, amikor a pervesztes felperest az alperesek javára perköltség megfizetésére kötelezte.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság a perköltség összegének, illetőleg a perköltség viselés arányának meghatározása során.

A Ptk. 6:33. § (1) bekezdése szerint ha a követelés több jogosultat úgy illet meg, hogy mindegyik az egész szolgáltatást követelheti, de a kötelezettet egyszeri szolgáltatás terheli, a kötelezettség minden jogosulttal szemben megszűnik, ha bármelyik jogosult kielégítést kap.

A (2) bekezdés alapján a jogosultak bármelyikének késedelme vagy az olyan jognyilatkozat, amely a követelés érvényesítésének vagy a kötelezettség teljesítésének feltétele, mindegyik jogosultra kihat.

A (3) bekezdés értelmében a követelés egyik jogosulttal szemben sem évül el addig, amíg az elévülés feltételei valamennyiükkel szemben be nem következtek.

A (4) bekezdés szerint ha valamelyik jogosult a teljesítés iránt pert indít, a per jogerős befejezéséig a

kötelezett - anélkül, hogy a késedelem jogkövetkezményei alól ezzel mentesülne - a többi jogosult irányában megtagadhatja a teljesítést.

Az (5) bekezdés alapján a jogosultakat - ha jogviszonyukból más nem következik - a követelés egymás között egyenlő arányban illeti meg.

Az alperesi pertársaság nem minősül a felhívott anyagi jogszabályhely szerinti egyetemleges jogosulti körnek, következésképpen a csatlakozó fellebbezés helytállóan indítványozta az ekkénti marasztalás mellőzését.

Ennek megfelelően a Fővárosi Ítéltábla a perköltség összegét alperesenként külön-külön határozta meg. Az összegszerűség körében előterjesztett jogorvoslati kérelmet alaposnak találta, és az egyes alpereseket megillető ügyvédi munkadíj körében figyelembe vette az előzményi hatályon kívül helyező végzésben megállapított perköltség összegét, továbbá a folytatódó eljárásban a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló, 32/2003. (VIII. 22.) IM keretei között a per nehézségi fokát, továbbá a kifejtett képviseleti tevékenység módját és körét.

A kifejtettek szerint a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya körében helybenhagyta, míg a perköltség körében megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

A pervesztes felperes köteles megfizetni a pernyertes alperesek ügyvédi munkadíj és csatlakozó fellebbezési illeték formájában felmerült perköltségét a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján.

Az ügyvédi munkadíj meghatározása során a Fővárosi Ítéltábla figyelemmel volt a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3), (5) bekezdéseire és a 4/A. § (1) bekezdésére, és figyelembe vette a perértéket, az ügy nehézségi fokát, továbbá a kifejtett képviseleti tevékenység módját és körét.

Budapest, 2016. június 8.

Pálné dr. Mikola Júlia s.k.
a tanács elnöke

dr. Senyei György s.k.. Gáspár Mónika s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
(Szénási Rita)